СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 247. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 18-го грудня 1946. No. 247. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, December 18, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗА ВИКЛЮЧЕННЯ ПАРАЛІЖУЮЧИХ РОБІТНИЧИХ СТРАЙКІВ

„Мирне полагодження" нових домагань у контрактах — оце гасло, з яким вийшов Филип Морей, предсідник Конгресу Промислових Організацій після конференції екзекутив трьох найважніших юній у Питсбургу. Однаке негайно додав Морей, що „це залежить від промисловців", чи має бути нова филя страйків, чи ні. Морей того погляду, що промисловці можуть спромогтися на підвишку робітничої платні на 25 відсотків. Він допускає теж, що це залежне від місцевих відносин і тому полишає поодиноким юніям вільну руку, яку підвишку вони мають видвигнути.

Серед конгресових кол у Вашингтоні появилася критика плану Комісії Посередництва, щоб рахувати лише на мирні переговори між представниками промислу й праці. Деякі конгресмени є цього погляду, що треба створити законний апарат, щоб виключити паралїжуючі страйки і щойно тоді здатися на мирні переговори обох сторін. Вилйем Грін, предсідник Американської Федерації Праці, висловив свою журбу про це, що конгрес планує „обмежити і заборонити правні функції робітничих організацій". Він вислав листи до місцевих відділів юній, щоб вони негайно натискали на конгресменів, спинили плани для обмеження юнійних прав.

СТУДЕНТИ СТРАЙКУЮТЬ.

Тисяча студентів середньої школи Дикинсон Гайскул у Джерзі Ситі, Н. Дж., вийшли на страйк проти зміни годин науки. Студенти і студетки зібралися перед дверми школи з таблицями, на яких були написі: „На погибель Шкільній Раді" Вони хотіли дістатися до середини школи, щ[illegible]ати з кляс студентів, які ввійшли на науку. [illegible]и страйкуючих змобілізувалися учителі, однаке страйкарі деяких з них потурбували й аж поліція привернула лад. Суперінтендент шкіл д-р Нуджет заявив, що план науки буде втриманий і студенти не мають права накидати школі свій план.

НАЙВИЩИЙ СУД БУДЕ РІШАТИ ПОШИРЕНИЙ АПЕЛЬ ЛУЇСА.

Найвищий Суд Злучених Держав приняв пропозицію голови майнерської юнії Джана Л. Луїса, щоб вирішити не лише його відклик від засуду за погорду суду, але теж і засадниче питання, чи юнія може бути відповідальна за поведінку свого предсідника. Йде про те, чи юнія має заплатити кару $3,500,000, коли страйк був викликаний предсідником юнії, на власну руку. Проти поширення відклику противився генеральний прокуратор Кларк, одначе Найвищий Суд рішив узяти під вирішення пропозицію Луїса.

ЛІВІ ГРУПИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

Згідно з постановою Конгресу Промислових Організацій в Атлантик Ситі минулого місяця юнія Професійних Бюрових Робітників Америки вийшла з загрозою, що візьметься до кар в юнії, щоб недопустити до вмішування комуністів або інших груп зпоза юній у справи юнії. Ліве крило цеї юнії вважалося досі прихильником комуністичних метод і політики, тому оця постанова юнії викликала загальне здивування. Предсідник згаданої юнії Луїс Мерил був досі співредактором комуністичного тижневика „Ню Месес", а після приняття нової політики юнією він зрезигнував із редакторського становища, а також зі становища опікуна Школи ім. Джеферсона для Суспільних Наук, де ведеться наука в комуністичнім дусі.

ОСТОРОГА ПЕРЕД МАНІЄЮ ЗА ВІТАМІНАМИ.

Нерозбірчиве вживання вітамінів без поради лікарів є небезпечне для здоровля, і може теж стати причиною смерти — таку думку висловив бригадир-генерал Волес Г. Ґрегем з Вашингтону на зїзді Американської Колегії Лікарів у Клівленді. Ген. Ґрегем є особистим лікарем президента Трумана. Він звернув особливу увагу на вітамін „Д", який може призвести до звапніння нирок і причинитися до ослаблення серця. Лікарі остерігали, щоб вітамінів вживати лише тоді, коли їх бракує в організмі, а не брати тоді, коли кому захочеться.

КОНЕЛІ ПОКИДАЄ ЧЛЕНСТВО В ДЕЛЕГАЦІЇ ДО ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ.

Там Конелі, сенатор з Тексас, який є головою комісії закордонних справ і членом американської делегації до Обєднаних Держав, заявив, що він покінчив свою працю в делегації і не буде більше брати участи в нарадах як дорадник секретаря стейту Джеймса Ф. Бирнса.

Обєднана команда американських збройних сил заморем

Команда армії й флоти оприлюднила потвердження доручення президента Трумана, щоб злучити команди американських збройних сил в деяких заморських станицях. Доручення президента вказує, що команди обох головних родів зброї остаточно закинули спір за те, чи має бути одна спільна команда, чи кілька різнородних і в такий спосіб усунули цей спір з конгресу, де підготовлено відповідний закон. Досі одначе ще не всі закордонні станиці згодилися на спільну команду, як ось команда на Карібськім морю, яка має за завдання оборону Панамського каналу. Другою такою важною станицею є бази в північній частині Злучених Держав, які мають за завдання боронити шляхів до Ґренляндії.

АРҐЕНТИНСЬКИЙ ПОСОЛ ЇДЕ ДО ЕСПАНІЇ.

Всупереч постанові Асамблеї Обєднаних Держав, щоб зірвати дипломатичні зносини з урядом еспанського диктатора ген. Франка, назначений послом до Еспанії Педро Радіо з Арґентини виїде на свій пост найближчого тижня. Він каже, що він не дістав ніяких інструкцій від О. О. Д. і тому виконує давніші інструкції.

На зібранні 14,000 комуністів і їх попутчиків у Медисон Сквер Ґарден у Ню Йорку в понеділок 16. грудня промовляв еспанський міністер заграничних справ Хуліо Альварез дель Вайо і в промові зробив закид Злученим Державам, що вони хочуть втримати дипломатичні звязки з Франком тому, щоб мати базу для Америки на випадок війни з Советами. Вайо сказав, що це є обидно для народів Еспанії й Росії думати, що Еспанія стане ляльковою державою в руках Росії,

ПОЛЯКИ ДОМАГАЮТЬСЯ СЛІДСТВА НАД УНРРА.

Віцепрезидент Конгресу Американських Поляків Гнат Нуркевіч вчасі конференції з представниками преси в Ню Йорку, видвигнув домагання перевести конгресове слідство над діяльністю УНРРА в таборах скитальців в Европі. Він каже, що управи таборів приняли большевицькі методи при трактуванні втікачів і тероризують їх при кожній нагоді.

Виступи хору „Україна" перед американськми вояками в Европі

Технічний Інформаційний Відділ Спеціяльної Театральної Служби при департаменті війни повідомляє з Франкфурту, Німеччина: Хор Україна, зложений зі 45 осіб та зорганізований в таборах переміщених осіб, виступив в [illegible] костюмах — вишивані білі сорочки, червоні чоботи і довгі спідниці для жінок, та подібні сорочки, широкі сатинові шаравари та чорні козацькі чоботи для чоловіків — та дав концерт своєї хвилюючої музики перед американськими вояками в Европі, відбуваючи турне, зорганізоване Спеціяльною Театральною Службою, як частина програми міжсоюзницької культурної виміни талантів. Співаючи у Вісбаден, Ґрісгаймі та Гайдельберґу, добре вишколений хор, створений зі зорганізованого початково в 1924 р. в Києві хору Думка та доповнений до свого теперішнього складу зі скитальців з різних таборів в американській окупаційній зоні Німеччини, дав концерт українських народніх та обрядових пісень. Використовуючи вповні якості органів людського голосу, директор хору Україна, професор Нестор, милував слухачів у трьох містах свого турне різноманітним і багатим репертуаром. На окрему увагу заслуговує хвилююча козацька пісня, яка прославляє романтичного героя всіх молодих дівчат в Україні, а дальше веселі мелодії природи та жалісні ноти сумних селянських пісень. Крім українських народніх пісень на програму концерту складались теж вибрані твори Шумана, Верді та Йогана Штравса, як теж нігерські пісні, техніка яких нагадує дещо українські обрядові пісні. Успіх цих початових виступів відкриває хорові Україна можливість відбути дальше, більш загальне турне по европейських театрах, поширюючи програму виміни культурної діяльності союзників, яку організує Спеціяльна Театральна Служба.

ПІСЛЯ ВІДЛОЖЕННЯ НАРАД ЗАГАЛЬНОГО ЗІБРАННЯ О. Д.

Після відложення нарад Загального Зібрання О. Д. багато делегатів виїхали до своїх країн. Дня 16-го грудня 45 делегатів, між ними 12 советських відлетіли літаком з аеродрому Ля Ґвардія, інші відчалили на „Квін Елізабет". На всіх 1100 делегатів в Ню Йорку ще залишеться біля 500. На пароплав „Амеріка", що відчалює до Европи 27-го грудня, вже переслали свій багаж 25 делегатів Югославії, Советської України та Єгипту. Дня 16-го грудня продовжували свої наради, крім Ради Безпеки, ще тільки Комітет політики і безпеки, що занімався справою атомовоїб омби та комітет поштового взязку, що закінчив проект пропонованого договору про злучення Універсального Поштового Союзу з Організацією О. Д.

НАДКОМІТЕТ РЕПУБЛИКАНЦІВ, ЩО ГОТУЄСЬ ДО ПРОВОДУ В НОВІМ КОНГРЕСІ.—Републиканський „Комітет над комітетами" радить тепер у Вашингтоні, як розділити різні комітети і кого поставити на їх чолі. Радять зліва направо такі сенатори: Роберт А. Тефт, Реймонд Е. Вилис, Волес Г. Гвайт, Гю Батлер, Едвард Робинсон, С. Вейленд Брукс.

АЛЬБАНІЯ, БОЛГАРІЯ І ЮГОСЛАВІЯ НА ЛАВІ ОБВИНУВАЧЕНИХ В РАДІ БЕЗПЕКИ

Рада Безпеки О. Д. на своєму засіданні дня 16-го грудня розглядала справу грецького обвинувачення проти Альбанії, Болгарії і Югославії за піддержування комуністичних заворушень в Північній Греції.

З трьох обвинувачених тільки одна Югославія є членом Організації Обєднаних Держав, проте Рада Безпеки, перед розглядом грецького зажалення та винесенням рішення, постановила вислухати в цій справі теж обвинувачених. На засіданні представники орвинувачених країн зі свого боку гостро атакували грецький уряд, скидаючи на нього всю вину за прикордонні інціденти та домагаючись висилки окремої комісії Обєднаних Держав, яка провірила б положення в Греції.

АМЕРИКАНСЬКІ РАДІОПЕРЕДАЧІ ДЛЯ СОВЄТІВ.

З Берліна повідомляють, що в Мінхені, в американській зоні Німеччини, вже діє окрема короткофильна радіовисильня, що передає американську праграму для Советського Союзу. Програму виготовляється у Вашинґтоні і вона має на меті познайомити советських громадян з офіціяльним американським поглядом на світові справи. Радіопередачі відбуваються на російській та інших мовах і є продовженням відомих американських радіопередач „Голос Америки" за час війни.

НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ.

Французький премієр Леон Блюм створив новий всесоціялістичний уряд Франції, що мав би керувати країною до вибору президента в половині січня наступного року. Новий французький кабінет складається тільки зі соціялістів, бо всі намагання премієра створити коаліційний уряд не мали успіху. Уряд мав бути ще затверджений парламентом.

КОНЦЕНТРАЦІЯ БОЛГАРСЬКИХ ВІЙСЬК.

З Атен повідомляють про стягання нових контінгентів болгарських військ зі советським вирядом на кордон з Грецією і Туреччиною. Вважається, що ці маневри болгарської армії мають подвійну мету: 1. Перевести відповідний перевишкіл болгарської армії та дати її взагалі зайняття після недавної чистки у звязку з відкриттям протиурядового заговору і 2. Приявністю військ в прикордонній полосі відвернути увагу та маскувати звязки з грецькими червоними партизанами.

ТРИ МІЛІОНИ ДОДАТКОВИХ НЕВОЛЬНИКІВ У СОВЄТАХ.

Далекосхідна „Іркутська Правда" повідомляє, що на Сибірі працює тепер біля трьох міліонів военно-полонених німців, італійців, фінців, мадярів та японців, бдуючи нові шляхи. Газета пише, що мрії німців і японців зустрітись на Сибірі здійснилися, хоча і в дещо іншій формі.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ В ПОЛЬЩІ.

У звязку з недалекими вже виборами в Польщі, польська поліція переводить численні арешти членів опозиційної селянської партії, на чолі якої стоїть віцепремієр Міколайчик. Для виправдання цих арештів, польський уряд опублікував подібний до военного „наказ дня" головної квартири польського підпольного руху Варшавського повіту, підписаний „шефом штабу", майором Мацяком. В наказі говориться як вдержувати „порядок" підчас виборів, а польський уряд виясняє, що цей „порядок" значить кого з представників уряду та його прихильників треба „спрятати". Речник польського міністерства закордонних справ, ген. Ґрош, заявив, що польська підпольна армія нараховує приблизно 10,000 осіб та що в день виборів вся тайна поліція в числі около що в день виборів 150,000 тайної поліції буде „на ногах", щоб не допустити до заворушень.

НЕ ПУСКАЮТЬ АЙРИШІВ ДО АМЕРИКИ.

З Дубліна повідомляють, що там дожидає на відчалення до Америки 8 тисяч чоловіків і жінок, які вже мають потрібні візи, але яких ще не пускають, бо американський консул зарядив провірку віз, зглядно їх уневажнення. Це є у звязку з малим ірландсько-американським непорозумінням, яке виникло у звязку з уділенням права азилю в Ірляндії деяким німцям. Ведуться на ту тему розмови і вважається, що традиційна американсько-айришська приязнь не буде перервана такою дрібною справою.

"ПЕРША ЩІЛИНА В ЗАЛІЗНІЙ КУРТИНІ".

З Берліна повідомляють про новий британсько-советський договір, на підставі якого цивільні особи могтимуть подорожувати по британській і советській окупаційних зонах Німеччини. Німці матимуть право виїжджати на 15 днів з одної зони в другу. Британський урядник, подаючи це до відома, назвав новий договір „першою щілиною в залізній куртині".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сиі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИЯВЛЯТИ ТИРАНІЮ — НЕ Є „ЦЬКУВАННЯМ"!

Юджін Лайонс, відомий американський журналіст і письменник, має великі заслуги перед американським народом в тому напрямі, що він, як великий знавець Росії й політики червоного Кремля, був одним з перших, що заналізували „червону загрозу" у цілій її повноті й ширині. Цю роботу він далі продовжує. Зокрема воює він з тими американськими ліберaлами, що дозволяють комуністам вживати їхніх імен для прикривання совєтських злочинів і похвал Сталінові й совєтському режімові. Ці ліберали, що так добре добачували зло, що його творив націзм і фашизм, замикали і далі замикають очі на зло, що його творив і творить Кремль. Що більше: саме вони улекшували і улекшують далі комуністам ту чорну роботу, яка клеймує кожного критика совєтського режіму назвою „Ред-бейтер" і вважає „цькуванням" кожний виступ проти совєтської тиранії: проти злочинів енкавидистів, невільницької праці у Совєтах чи примусових виселень на Сибір.

Юджін Лайонс порівнує тактику тих „ліберaлів", себто різного роду давних соціялістів і радикалів, до тактики націстів в Австрії, як вона ще була незалежною. Як націсти зачали десь бійку і надходила поліція, то вони зараз зачинали співати державний, австрійський гимн, щоб змусити поліцію пристанути і віддати належне поздоровлення. Цю передишку націсти використовували на те, щоб сприятати своїх верховодів і винних. В подібний спосіб помагають американські „ліберали" комуністичним агентам вести працю в Америці. Американці дуже часто помиляються у таких справах через те, що бачать під замаскованими комуністичними відозвами імена різних професорів, президентів каледжів, артистів, а то і висланників з вашингтонського уряду, не знаючи, що це комуністи є аранжерами маніфестації, конгресів чи чого іншого, що є у цих відозвах. Та й це не було б ще великим лихом, якби не те, що ці підприємства використовують комуністи на ширення неправди про Совєтів і закривання злочинів совєтської тиранії, яка не різниться від тої націстської, проти якої ми пішли війною.

Юджін Лайонс, старий ветеран у боротьбі з червоною пошестю, дораджує свободолюбним американцям зрозуміти, що прийшов час, коли назва „Ред-бейтер" повинна бути почестю, а люди, яких комуністи так прозивають, повинні навіть заложити організацію „Редбейтерс, Інкорпорейтед". Він переконаний, що до цеї організації впишеться величезне число американців.

Як бачимо, Лайонс надав серіозній справі дещо жартівливу форму. Зробив він це свідомо. Та це не ослабляє його серіозного наставлення до властивої проблеми, себто до дальшої, послідовної й завзятої боротьби з кремлівською тиранією та з комуністичною червоною отруєю..

Промінь надій на мир

У четвер 12. грудня покінчилася в Ню Йорку конференція міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг — Америки, Англії, Совєтів і Франції — приняттям начерку мирового договору для колишніх сателітів Держав Осі. Чотири Потуги згодилися теж, щоб наступна їхня конференція відбулася дня 10. березня 1947 р. в Москві, і щоб там випрацювати начерк для мира з Німеччиною й Австрією. Після цеї конференції відбулося прощання, а на відїзднім англійський міністер Ернест Бевин і совєтський міністер Вячеслав Молотов висловили собі взаємне признання за співпрацю. Бевин ще окремо заявив, що тепер „можемо йти вперед у кладенні основ тривкого мира" і закінчив свої міркування словами: „Сонце мира сходить. Коби так рік 1947 побачив його в повнім блеску".

Чверть години перед першою годиною ранку в понеділок 16. грудня покінчилися в будинку у Флошинг Медов біля Ню Йорку наради Асамблеї Обєднаних Держав, яка розпочала свою працю 23. жовтня 1946. Тригва Лі, генеральний секретар О. О. Д., сказав на прощання відїзджаючим делегатам: „Мир висить у повітрі — ви можете його чути, а держави цілого світа можуть бути гордими зо своїх делегатів до цієї Асамблеї".

У побіжнім звіті з праці Асамблеї подано до прилюдного відома, що для зарекордування праці Асамблеї зладжено 2,700 різнородних документів, на що зужито 100 тон паперу і 70,000,000 відбиток.

Оці документи це свідки праці Асамблеї. Одначе не їх числом і не числом друків міряється працю такого світового представництва, як Організація Обєднаних Держав. Дійсним мірилом є його успіхи. Коли Асамблея зїхалася до Ню Йорку перед 8 тижнями, то зогляду на непримириме становище совєтських делегатів, мало хто ворожив успішний вислід делегатам 51 держав, зібраним з цілого світу. Навіть ще в половині нарад не було слідно якогось звороту на ліпше. Аж щойно після приватної конференції американського секретаря стейту Джеймса Ф. Бирнса з совєтським міністром закордонних справ Вячеславом Молотовом прийшов несподівано зворот, а при кінці нарад Асамблея прийняла резолюцію про обмеження зброєнь, про контролю атомової бомби і інших незвичайних воєнних винаходів. Прийнято теж статут для Міжнародної Організації для Скитальників. Рішено теж примістити постійно О. О. Д. в Ню Йорку і сюди скликати натупні наради Асамблеї.

Один з делегатів висловив погляд: „Коли б Асабмлея не зробила нічого більше, а прийняла лише резолюцію в справі роззброєння, то вона сповнила своє завдання". І тому справедливо сказав на прощання генеральний секретар Тригва Лі: „Резолюція в справі роззброєння це найважніша подія від часу, коли прийнято Чартер Обєднаних Держав у Сан Франсиско".

Кожен розуміє, що заки прийде мир, будуть ще великі трудноші і великі потрясення. Одначе на світовім обрію появився вже промінь надії, який повинен бути цілющим ліком на зболілу душу всього людства.

Український пісняр: Микола Леонтович

(У 25-річчя його трагічної смерти).

У сніжну ніч з дня 23. на 24. січня 1921 року застукав у двері приходського дому у селі Марківці, гайсинського повіту в Україні, якийсь незнаний подорожний з проханням приняти його на ніч. Добрий о. Дмитро приняв подорожнього, погостив чим було у хаті і дав кутик заночувати.

По півночі, поставив домашніх, що були вже погружені у сні, на рівні ноги якийсь несподіваний рух у одній із кімнат приходства. Коли увійшли у цю кімнату, побачили трагедію: на ліжку лежав убитий син о. Дмитра, Микола Леонтович, один із найвизначніших українських композиторів сучасної доби. Злочинець застрілив його у сні, забрав його папери і залишаючи в серцях найблищих та в історії української культури невгасимий жаль, — щез безслідно.

25-річчя цеї невіджалуваної втрати відмічаємо оцим коротким ескізом про життя і творчість цього великого сина України.

Микола Леонтович народився дня 1. грудня 1887 року у селі Монастирок, на Брацлавщині, де його батько, о. Дмитро, був священиком. Його мати Марія, людина високої інтелігенції, була доброю співачкою, знала безліч народних пісень, які увесь Божий день співала свойому улюбленому синкові. В цій атмосфері виростав малий Микола, а враз росла у його серці велика любов до рідної пісні. В десятому році життя віддано хлопчину на науку до духовного училища в містечку Шаргороді, де пробув він чотири роки, а звідси перейшов до Духовної Семінарії у Камянці Подільському. В Семінарії був диригентом хору і орхестри, яку сам заложив. Духовна Семінарія була властиво першою музичною школою для майбутнього композитора. Вже тоді віддавався він цій справі цілою істотою. У часи свобідні від науки, на вакаціях, він їздить по селах, записує народні пісні та пробує складати їх на хор.

Покінчивши Семінарію Леонтович не висвячується у священики, ні не приймає блискучих посад, які йому пропонують ізза його очевидного великого талану. Щоби бути цілком близько до народу, щоби пізнати духа і тайну його пісень, він стає народним учителем. Усюди, де побував, закладає хори і народні орхестри, пильно списує народні пісні та у великій тайні гармонізує їх дивними, до нього не практикованими на Україні, цілком новими засобами, створюючи в цей спосіб свій оригінальний стиль.

Вчителював в Чукові, Тиврові, Гришині та в Тульчині. Рівночасно працює над собою, їздить до Петрограду та вчиться гармонії і композиції у славних теоретиків Бармотіна, Танеєва і Яворського.

Щойно воскресша після першої світової війни Україна наказала свому великому синові вийти на денне світло. Зразу ж бачимо його у ряді чільних робітників на полі української музичної культури. В 1917 році покликує Леонтовича у ряди своїх співробітників Олександер Кошиць, Начальник Музичного Відділу при Міністерстві Освіти за Центральної Ради. В році 1918 викладає він співи у Київській Семінарії та в Інституті ім. Лисенка, а в 1919 році бачимо його лектором у Вис. Муз. - Драм. Інституті ім. Лисенка у Києві і в Музкомі НКО.

Та хоча Леонтович поза чисто культурною працею абсолютно не вмішувався в політичні справи, то при кожночасній зміні влади у Києві стрічали його переслідування. Рятуючись перед ними, утік разом з Кирилом Стеценком 26. вересня 1919 року до Камянця Подільського, звідки через кілька днів переїхав до Тульчина, де наново присяв учительську посаду. В цьому часі працює над закінченням своєї опери: „Русальчин Великдень". Але й тут не чув себе безпечним. Тому в 1920 р. переїзджає до села Марківці, Гайсинського повіту, до дому свойого батька о. Дмитра. Але й тут не судило йому втекти перед лихою долею. Пробув Леонтович у домі свого батька аж до трагічної ночі 23. січня 1921 року.

Щоби зрозуміти значіння генія Леонтовича для прогресу нашої музичної культури, необхідно подати кілька заміток загального характеру.

Кожний звук має, так би сказати, подвійну природу:

а) субєктивну, бо він є відгомоном людського серця, і

б) обєктивну, бо він криє у собі абсолютну музичну красу.

Субєктивна природа звука є зрозуміла остільки, оскільки індивідуальні психічні риси виконавця і слухача є однакові.

Обєктивна природа звука є ця, що існує у сфері абсолютної музики, приступної і зрозумілої кожному слухачеві, безогляду на спільноту його психічних рис із виконавцем.

Субєктивна частина — це душа пісні чи музичного твору.

Обєктивна частина — це форма, яка переносить субєктивну красу у сферу абсолютної музичної краси.

Народ у своїй творчості дає вияв субєктивній красі. Його пісні є гарні і зрозумілі для членів цього народу, бо в них є спільні індивідуальні психічні риси. Щоби краса цих пісень стала власністю загальнолюдською, треба мистця, який відповідними творчими засобами потрапив би виссати з тих пісень ті цінноші, які, прибрані у відповідні форми, перенесли б цю субєктивну красу у сферу абсолютної краси, де вони стали б зрозумілими для всіх, не тільки для свойого народу.

Зробив це у Скандинавії Гріг, у Німеччині Вагнер, у поляків Шопен, у чехів Дворжак. По цілому світові знайдете у концертних програмах твори цих мистців, в яких душею є субєктивна краса їхніх народних пісень, але краса тих пісень завдяки майстерній формі увійшла у всенародню скарбницю і там, на міжнародньому терені, заговорила про свій нарід.

Дивним дивом, такий талановитий, такий співучий український нарід, як може жоден другий нарід в світі, не видав свого генія — творця, що зробив би для нашої музики те, що зробили: Гріг, Ліст, Шопен і т. д. для своїх народів. Були різні проби цього, це правда, Найбільш талановитою спробою була творчість Миколи Лисенка, але все ж таки Лисенко кінець-кінців залишився славним тільки у нас. Зуміли натомість чужі таланти зачерпнути з нашої пісенної скарбниці і зробили те, що сказано вище. Ви найдете українські мотиви у творах великих музичних форм у Мусоргського, Бородіна, Глінки, Римського-Корсакова, Чайковського, ба навіть у Бетховена, який, хоч дуже коротко побував на Україні, виїхав звідтіля з частиною нашого пісенного скарбу і заворожив його своїм генієм у своїх творах та переніс наші мотиви у сферу абсолютної, загальнолюдської музичної краси, зрозумілої для усіх народів. Безперечно, що причина цього немилого для нас факту носить обєктивний характер. Гірка, кривава українська доля зрештою не тільки на цій ділянці гамувала і дальше гамує розгонову силу вияву могутнього українського духа.

Але водночас констатуємо відрадний факт, що в після-лисенківському періоді маємо вже нові постаті композиторів, які роблять усі зусилля випровадити українську пісню на загально-людську арену. До тієї цілі йдуть вони двома шляхами. Перший шлях це є спроби, черпаючи красу з українських пісень, творити рідну обсолютно гарну музику у великих музичних формах, як симфоніях, концертах, сонатах. Сюди належать: Ревуцький, Лятошинський, Людкевич. Другий шлях більш обережний, це шлях тих композиторів, які, залишаючи свої твори у рамах пісенної форми, надають їм своїм творчим талантом такий майстерний вигляд, що ця пісня досягає сфер абсолютної музичної краси і йде навзаводи з аналогічними творами великих композиторів інших народів. Сюди належать: Кошиць, Кудрик, Стеценко, Гайворонський, Леонтович.

Сказати, що Леонтович осягнув ціль у змислі попередніх наших міркувань, ми абсолютно не можемо. Але він дуже поважно наблизив нашу пісню до тієї цілі. Його твори зразу ж заблестіли ясним світлом на шляху історії нашої культури.

Поява Леонтовича означає у історії української хорової творчості свого роду революцію. Шляхи і засоби його творчості оригінальні. Він не наслідує своїх попередників, але створює свій оригінальний стиль. Правда, перші його твори йдуть ще під впливом полисенківського періоду. („Чого соловей...", „Ой Сербине...". „Пішов милий...", „Сіно моє, сіно...", „Ой, лис до лисиці...", і і.). Вони ще написані у т. зв. „гомофонічнім" стилю. Він полягає втім, що усі другі голоси є тільки гармонічною добавкою до одного ведучого голосу. Ці другі голоси не ведуть самостійної мелодії. Але вже по кількох перших творах, написаних у гомофонічному стилеві, переходить Леонтович до своєрідного „поліфонічного" стилю. Він полягає в тому, що кожен голос веде свою мелодію самостійно, а усі разом створюють [illegible] гармонію. Чи Леонтович дійшов до цього шляхом студій, чи вслухувався у славні українські „підголоски" — тяжко сьогодня сказати. („Підголоски" — це той великий дар, питомий українцям, завдяки їхній надзвичайній музикальності, що кожний музикально обдарований українець потрапить сам дорабляти собі другу супровідну мелодію до основної).

Цей своєрідний поліфонічний стиль Леонтовича, це був би перший його „революційний" крок у відношенні до антенатів.

Другий новаторський засіб Леонтовича це його „музичні малюнки". Леонтович старається дати кожній пісні настрій, який дав би слухачеві зразу змогу відчути внутрішній зміст пісні. Цей засіб можнаби порівнати з тлом, яке дає маляр для свого малюнку. Візьміть під увагу зміст пісні: „Ой, пряду, пряду...", і перейдіть гармонійно-мелодійні контрасти, якими композитор зма-

---

Бен д'Е.

В ДИМУ ВІЙНИ

1)

Від автора: Я один з тих українців, які довший час перебували в червоній армії. Родився я, ріс і вчився в тій частині України, де вона своїми кордонами стикається з Московією, а тому через роки совєтського панування майже зовсім стала змосковщеною. Розуміється, що я, як член нового покоління, котре старанно „оброблялось" і насичувалось комуністичною ідеологією, на початках війни був ярим патріотом і поклонником світової революції. Та трохрічне перебування в совєтській армії розвіяло мої рожеві ілюзії і дало мені дещо до зрозуміння. В часі, що його опишу нижче, мені далеко ще було до національної свідомости, бо щойно опісля я пізнав історію свого народу та глибоко до серця сприйняв слово Україна.

В цьому своєму нарисі хочу описати, як в дійсности виглядала „непереможна червона армія" після сталінградського успіху, як використовувались жіночі резерви, про моральну якість офіцерів та вояків, які при допомозі батога здобували перемоги комуні. Патріотизму совєтського народу, про який так розголошувала московська пропаганда, ніколи не було. Був тільки терор, безпощадний терор, і цей терор тримав дисципліну в війську, не допустив до цілковитого розвалу армії.

Довший час я був ординарцем при команданті сотні, або — як у нас кажуть — джурою. Більше крутився поміж офіцирами та штабовими, більше дізнавався таємниць та чуток, що і опишу нижче. Всі діялоги, які буду наводити, пишу українською мовою, хоч в червоній армії ніхто по-українськи не говорив.

Автор.

1. „Вперьод!"

62-га армія генерал-лейтенанта Рокосовського (тепер маршала) продовжувала переслідувати німців, якщо взагалі те черепашне посування військ можна назвати переслідуванням. Великі сніги, які в тому році впали рано, перешкоджали нам в швидкому пересуванні, а німцям у втіканні. Ми відставали від німців на 60 до 90 клм., а командування армією за всяку ціну намагалось скоротити цю відстань, аби не дати німцям укріпитися до спротиву. Ми робили в день найбільше по 20 клм., що ніяк не задовольняло командування. Прикази змінювались щодня, але кожний з них загрозливо-тривожно голосив „Вперьод!"

— „Вперьод!" — і ледве переступаючи ногами, плелись голодні, обідрані, страшні вояки...

— „Вперьод!" — і падали коні, висуваючи червоні язики на захід...

— „Вперьод! Мать-перемать"! — Цьохкали батогами їздові над впалими шкапами...

— „Вперьод!" — ревли воли, запряжені в тяжку артилерію...

— Вперьод!" На запад!!!"

Де ж авта, де танки, де літаки, де трактори, якими до війни чванився уряд? Де ж та оборона, що на неї стягались останні копійки з обездолених і бідних громадян Совєтського Союзу? Де ж та сила, грізна сила, що нею страхав совєтський уряд цілий світ? Нема нічого і не було нічого... Міліони рублів, за які мусіли будуватись мотори, пішли закордон на комуністичну пропаганду та вдержання численних комуністичних організацій...

До Дону залишалось яких 15-20 клм. Непривітно зустрічали нас донські станиці. Все знищено, спалено... Майже зовсім нема населення...

Приближення Дону нічого доброго не віщувало, бо кожен знав, що німці без бою не залишать цієї природньої перешкоди. Від думок про будучу форсіровку Дону, пробігав холодок по спині.

Не дивлячись на те, що від Волги до Дону посування вперед проходило без боїв, частини 62-гої армії були дуже прорідлі, бо в боях за Сталінград вище згадана армія прийняла на свої груди всі найтяжчі удари німецького спротиву. В ротах (сотнях) нараховувалось по 50-60 чоловіка, а про взводи (чоти) взагалі не згадувалось.

Генерал-лейтенант Рокосовський „іскупав" свою вину за минуле (був приналежний до групи маршала Тухачевського), не жалів людей і кидав частини своєї армії в найнебезпечніші місця, що дало свої наслідки: половина людей згинула під німецьким вогнем, а натомість на грудях генерала зявлялись один за другим ордени. В середині грудня ми підійшли до Дону і почали укріплюватись в північній частині станиці Богаєвської. Від німців ділив нас Дон, який тут був 300-400 метрів широкий. Німці не чіпали нас а ми їх — і все було добре. Цілими днями не було жадного стрілу, наче й не було війни. То була тиша перед бурею. Ми готовились до наступу, а німці до спротиву. Я дуже тривожився, очікуючи того дня, коли впаде команда „Вперьод!" і страшним ревом заклекочуть гармати. Все вояцтво було пригнічене як ніколи. Але ніхто не смів висказати свого незадоволення. Хтось невпинно слідкував за кожним водком. Заборонено було в двох про щось говорити, чи таємно нараджуватись. Підозріння і підозріння на кожному кроці. Українські вояки були пересортовані поміж окремими національностями, так, що в одній одиниці не було більше, як двох-трьох українців. Українцям не так довіряли, як другим. Рідше стали стрічатись українці з офіцирськими ступенями, а ще рідше генерали. Терор полевого НКВД втримував дисципліну. Oтакий був „патріотичний підйем" в червоній армії після перших перемог.

Отак пригнічені, голодні, холодні, ми готувались до нового наступу. Від лейтенанта я довідався, що спершу мусить прийти поповнення, а потім вже почнеться наступ.

(Дальше буде).

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО.

Поштова скринька 1661

Чи є в Америці, або на скитанні в Европі, який українець, щоб не знав цеї поштової скриньки ч. 1661? Якщоб ця скринька могла читати і говорити, вона без сумніву розказала б про найбільшу людську недолю і про найблагородніші людські серця, про найбільшу журу і про найбільшу радість, про безнадійність і єдину надію; вона розказала б найбільш хвилючу історію людського життя. Це поштова скринька Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Филаделфії, поштова скринька ч. 1661.

Поштова скринька ч. 1661 у Филаделфії кожного дня заповнена все новими і новими сотнями листів. Крізь призму листів, які переходять через цю поштову скриньку ч. 1661, ви побачили б картини, яких не зустрінете в Дантовому пеклі, але й образки, взяті живцем з найшляхетніших прикладів святого письма. Перед вашими очима, наче в калейдоскопі пересунулися б найбільш хвилюючі історії життя десяток тисяч людей, ви побачили б найгрізніші сцени війни, жахливі знущання в концентраційних таборах, побачили б нелюдські терпіння, безприкладну руїну, ви побачили б смерть і життя.

Он в цій пошарпаній в дорозі жовтій конверті 22-літний юнак пише лівою рукою історію свого життя; праву руку одірвала йому німецька куля разом з рукавом шенелі червоної армії. Тому 22 роки він народився в обідраній займанцями, навіть зі святих образів, хаті українського селянина на Чернигівщині. Батька не памятає, бо йому було тільки 5 років, як батька забрали кати, казали „петлюровець", і більше його вже ніхто не бачив. Він памятає тільки сльози матері, якими обливала його та свою долю. Та й це не довго, бо три роки пізніше не видержало материнське серце, розірвалось з болю і він залишився сиротою. Виріс між чужими людьми і між чужими, здавалося б, прийдеться умірати. Перебув всі страхіття війни і на два роки перед її закінченням, куля не пощадила його, сироту. Німці знайшли на полі бою, не турбувались багато, але молоде життя перемогло. Своєю кровю захищав катів своїх батьків та свого народу. Він їх оборонив перед такими ж самими другими катами, але сьогодні він — скитальник. Без батьківщини, але на волі.

А он цей лист між десятками інших, цеж найбільша трагедія української матері. Цілий вік свій працювала-горювала з єдиною метою: вивести в люди своїх синів, своїх трьох соколів. Думала — радість матиме, буде біля кого сиву голову на старість склонити. Але з кінцем 1939 р. навала зі Сходу залила її Тернопільщину. Її вірний товариш життя і батько її синів, його першим транспортом повезли прокляті не відомо куди в Азію, хоча він тільки що й знав, це тверда, невсипуща праця. А дальше... ви читаєте ці написані дрожачою старою рукою рядки і ви не можете здержатись від сліз. Спазми довлять вам горло і ви самі переживаєте безмірну трагедію цеї матері. Протягом двох років ця жінка пережила цілі віки пекла. Мрія її життя присла як миляна банька. Після відступу червоних її середущого сина Андрія найшли з розторощеною головою, з повиколюваними очима, з жахливими ранами по цілому тілі, в Бережанській тюрмі. Їй, старушці, принесли тільки закрівавлену сорочку. Її старший, Степан, навіки спочив з німецькою кулею в серці в поліських болотах. А наймолодший, Іван, хіба вона знає? Останній раз бачила його в ночі, місяць перед тим, як німці кинули її на підводу та повезли на захід. Сьогодні — вона скитальниця. При житті держить її тільки надії що побачить ще свого останнього сина, та не побачить?

На іншому листі читаєте підпис широко відомого українського вченого і письменника. В інших народів такі люди живуть у достатках в пошані. А в нас? Український вчений-скитальник пише, що не може найти слів подяки своїм братам і сестрам на американському континенті, які посилкою харчевого пакунку КАРЕ врятували його самого та його сімю бодай на деякий час від голодової смерти.

* * *

Таких і подібних листів з поштової скриньки ч. 1661 не перечислити. А це тільки один розділ поштової скриньки. Інший розділ — це прохання. Ці прохання охоплюють все, чого може потребувати людина, яка цілком нічого не має, часто в додатку ще хвора і серед ворожого оточення. Ще інший розділ з поштової скриньки ч. 1661, це розшуки рідних. А все разом безмірна людська трагедія, справжня долина сліз і горя.

Серед цеї темряви людського горя в поштовій скриньці ч. 1661 не бракує й ясних промінів та доказів, що світ, це не тільки терпіння, кривди і зло, але й найшляхетніші прояви людяности, співчуття, благородности і добра. Це листи і жертви американських українців, призначені на допомогу своїм знедоленим братам на скитанні в Европі. Проте, ці ясні промені жертвенности ще далеко заслабі, щоб, як не розвіяти, то бодай прояснити темряву недолі українських скитальників. Американські українці: поштова скринька ч. 1661 у Филаделфії дожидає ясного проміння від Вас, щоб послати його Вашим братам на скитанні. Ще ніколи такою, навіть найменшою, жертвою не можна було причинитися до так благородного діла. Десятки, сотні і тисячі листів з темряви, що опинились в поштовій скринці ч. 1661, дожидають Вашої відповіді. Чи Ви вже послали її?

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

ЖАРТИ

Приготування до Різдва.

— Чи ви вже приготовляєтеся до святкування Різдва у вашій родині? — запитала тітка Марта.

— Алеж так, — відповідає школярка Леся. — Мама вже отворили два нові кредити в крамницях.

І худоба „модернізуєсься"

По скінченні війни люди хотіли знати, що нового сталося за час останньої світової війни, які нові винаходи, які нові моделі авт придумано, як будуть виглядати нові холодільні, доми, радіоапарати і т. п. Наш уряд, що в першу чергу дбав, щоби війну виграти, не ділився зі зрозумілих причин з публикою відомостями про різні нові винаходи на полі техніки. Це були т. зв. мілітарні тайни, які по скінченні війни, за малими виїмками (атомова бомба), держава вже секретами не вважала, дозволяючи навіть на дальшу продукцію для цивільного населення. До свого роду секретів американської зброї належить і військове авто „джіп", що з кінцем 1944, а з початком 1945 року перевезло т. зв. Дві Українські Армії через пінські болота і подільську грязюку, що причинилося до перемоги над німцями. Секретом зброї було і т. зв. Д-ді-ті, над винаходом якого працювали і українці (проф. Грановський). Нині цього дезінфекційного середника вживає майже все населення Америки, а фармери не могли би нині без нього обійтися. Літаки, нові залізничі вагони, радіо-апарати, радар, а вкінці атомова бомба, як й інші незнані ще нам секрети технічних винаходів, свідчать, що наука не спала вчасі війни. Жовнір боровся, робітник працював, а інтелектуальний робітник чи технік думав над новими винаходами.

А як було зокрема на полі рільництва і скотарства? Чи американське мясо без пляну заповняло харчеві склади американської і англійської армії? Чи американські безроги перемінялися в „тушонку" для червоної советської армії без пляну, а лише на вагу?

На ті всі питання дає нам відповідь Міжнародна Вистава Живого Інвентаря (Інтернешенел Лайф Стак), що відбулася у нас першого тижня в місяці грудні. Того роду вистави відбувають в Шікаґо, що є центром істолицею світової продукції мяса вже 40 літ. Та через останніх 5 літ такої вистави зогляду на війну в нас не було. Тому цікавим було мені подивитися на виставу цього року, тимбільше, що за час мойого 18-літнього перебування в Шікаґо я ніколи не пропустив нагоди оглянути виставу. Нераз оглядав я 2—3, бо давав докладні звідомлення до української рільничої і технічної преси в Західній Україні.

Цікавим було знати, які зміни зайшли за останніх пять літ! Чи війна підчас якої „мовчать музи", втихомирила і рогату й безрогу худобу?

На виставі побачив я, як звичайно, всю „аристократію" коровячого і свинячого роду, не говорячи вже про кінський, бо цей остав незмінений. Гарно причесані й заквітчані проходжувалися по виставі різні репрезентанти рогатого скоту, роду Гірфорд, Енгус, Шорторн і др. Це переважно мясні роди скоту. Корови Гірфорд, чи Енгус, ніколи ніхто не доїсть. Телята ссуть так довго, доки є молоко, або доки корова дозволяє, сподіючись нового телятка. Ще пять літ тому рід Гірфорд мав вищі ноги, більшу голову; денеде в коров ще виставали роги. Нині американські мясні роди рогатої худоби є зовсім безрогі (не свині в нашому розумінні) з коротенькими ногами, коліна яких майже підпирають тіло. Голова маленька здуже маленьким і коротким карком.

Це все є доказом, що в продукції худоби на мясо звертається особливу увагу на ті часті тіла, де наростає найбільше й найкращого мяса. Зате є тенденція з меншими маловартісні части тіла до мінімум, хіба лише на це, щоби носили цілу структуру, або, як голова, сповняли особливі свої обовязки, до їди включно.

Українські круторогі воли, з величезною головою і ногами, не знайшли б на вибагливому американському ринку консумента. Бо американці люблять добре, мягке мясо і добре за нього заплатять. За бичка-чемпіона, що важив 1,100 фунтів, заплатила Фаерстон Робер Ко. 14 і пів тисяча долярів. Розуміється, що це є більше для реклями, але були випадки, що бички не-чемпіони клюбами продавалися від 1—5 долярів за фунт.

Відносно безрог є така сама тенденція. Білі порк-шайр, що колись мали приличне рильце, зійшли до стану булдоґів. Нема майже рила, лише видно рот і зуби, але проте демонстрували, що хоч без рила, але кукурудзу з качана добре обгризали.

Чорно - білі Поленд - Чайна майже безногі. Видно, що йде свиня та не видно ніг. Біркшайр змінилися мало. Зате появився на виставі новий рід свиней т. зв. „Вайт-фейс", що походить від назви худоби Гірфорд, яких також звуть подекуди „Вайт фейс". Це прямо колоди мяса без ніг і голов, бо голова як в іжа з білим лицем.

Зате небагато вдалося зробити з вівцями. Кажуть, що вони дуже відпорні звірята на модернізацію. Барани далі такі самі, як ті, що їх за поганських часів приносили богам у жертву і палили на кострях.

Ось так представляється справа в напрямі модернізації худоби. Коли індустрія дбає про гарні форми „стрім-лайн", то в худоби і свиней справа мається навпаки; затираються лінії, а витворюється колесо, а в найкращому випадку еліпса!

Степан Куропась.

КАМПАНІЯ
— на —
ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВОБОДИ"

Усі датки, надсилані на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у цій рубриці.

Відділ:	Датки:	Відділ:	Датки:
179 Василь Тустановський	2.00	275 Марія Шамбель	2.00
192 Михайло Кречковський	2.00	276 Дмитро Скарбут	2.00
201 Alex Butynski	2.00	277 Стефан Тишневський	3.00
204 Яків Марків	3.00	280 Онуфрей Запоточний	2.00
204 Іван Заразка	2.00	283 Тов. Запорозька Січ	10.00
204 Михаїл Смілка	2.00	283 Михаїл Грубий	2.00
204 Martin Kovalnik	2.00	289 William B. Hussar	2.00
204 William Yarych	2.00	289 Andrew Husar	2.00
206 Петро Ґембаровський	2.00	292 Walter Woznik (Візничак)	3.00
206 Іван Назарик	2.00	296 Теодозій Пельц	2.00
216 О. Шпорлюк	3.00	301 Лука і Анна Доманьчук	5.00
216 П. Романюк	1.00	301 Стефан Семенюк	2.00
216 А. Грабінська	1.00	312 Петро Дибайло	2.00
217 Микита Василишин	2.00	316 Karol Bilecky	2.00
217 Гнат Бояновський	2.00	317 Михайло Дидик	5.00
217 Андрій Онуфрик	2.00	319 М. Л.	2.00
217 Микола Берен	2.00	321 Harry Beluch	2.00
219 Іван Жухович	2.00	325 М. Запісоцький	2.00
220 В. Саган	5.00	325 Н. Ткач	2.00
220 Ів. Кравчишин	5.00	331 Дмитро Гнатюк	2.00
220 П. Сняданко	5.00	332 Теодор Причка	2.00
220 Катерина Бліда	3.00	336 Теодор Оліяр	2.00
220 Стефан Брудний	2.00	341 Іван Стодольний	2.00
221 Harry F. Oleksy	2.00	347 Григорій Замойський	2.00
221 Микола Марущак	2.00	350 Андрій Кругляк	5.00
223 А. Мороз	2.00	361 Лев Миронюк	5.00
236 Tytus Sakyrpan	2.00	361 Григорій і Пелагія Прийма	5.00
238 Теодор Вонс	1.00	361 Віктор Бих	3.00
259 В. Горинець	10.00	361 Василь Савицький	2.00
259 Ів. Кобилецький	5.00	361 Robak Steve	2.00
259 А. Партика	2.00	367 Tytus Kolomijec	2.00
259 Ів. Побуцький	2.00	376 Michael Pirus	2.00
266 Василь Михалюк	2.00	388 Михаїл Пинкович	1.00
270 Андрій Бусько	2.00	403 John Moskalczuk	2.00

Адміністрація „Свободи".

льовує той внутрішній світ переживань молодої жінки. Другий такий маркантний примір це пісня: „Козака несуть...". Зразу ж по перших кількох звуках відчувається, що тут діло з похоронами.

Збіраючи вище сказане, треба устійнити два „революційні" засоби Леонтовича, що принесли йому славу і скерували українську пісенну композиторську творчість на нові шляхи, а саме:

1. поліфонічний стиль у веденні голосів,
2. звукові малюнки як тло для мережі змісту пісні.

Композиторська спадщина Леонтовича на число не така то велика. Усього біля 130 пісень. Зате ця спадщина якісно високовартісна. Найвизначніші його твори це: „Ой, пряду, пряду...", „Щедрик", „Дударик", „Над річкою беріжком," „Козака несуть", „Ізза гори сніжок летить", і і. Це були обробки народніх пісень. Оригінальні пісні Леонтовича це: „Легенда", „Моя пісня", „Літні тони", „Льодолом". „Все я знала, все забула", „Хай літають орли" і і.

З більших творів нескінчена опера: „Русальчин Великдень", з релігійних творів: „Літургія", Молебен, Канти, і і.

Твори М. Леонтовича появилися у многих виданнях. Найважніші і найбільш повні це видання: Академічного Співочого Товариства „Бандурист" у Львові в рр. 1924-25, в 12 вшитках, Видання Київського Видавництва „Мистецтво" з р. 1940, та незакінчене видання Львівського Інституту Народньої Творчости з р. 1943. Дотеперішним найкращим виданням являється канадійське видання з р. 1946 „Української Книгарні" в Саскатуні, Саск., з дуже цінними коментарями Я. Юрмаса.

Найшляхетніша еманація духа українського народу — українська пісня, цей великий, безстрашний вартовий духа нації, знайшов в особі Миколи Леонтовича свойого жреця і гідного звеличника. Метою цих скромних стрічок є — з одного боку віддати поклін цьому великому композиторові, а — здругого боку заохотити суспільність до плекання української пісні, цеї може часами і єдиної обеднальної сили, для якої не існують ні кордони, ні моря, ні війни, ні руїни. Як від світанків народу, почерез усі страхіття нашої історії во віки вона будитиме народнього духа і ніколи не дасть йому загинути, як гарно каже український поет Купчинський:

Хочби забув хто мову та звичаї,
Хочби на вік припав чужою плісню,
Хочби вже душу й ум чужа земля забрала,
Як вчує де Тебе — журливу пісню,
Скаже: — Матуся так співала.

Дня 1. грудня, 1946.

о. С. С.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

З похорону на сироти і скитальців.

Дня 19. листопада помер бл. п. Олекса Косюк, член Товариства Запорізька Січ, відділ 206 У. Н. Союзу, проживши 57 років. Походив з села Кокошинці, повіт Скалат, Західна Україна. Приїхав до Америки в 1913 році, одружився з Розалією Гойдиш і прожив весь час в Вунсакет. Був теж від самого початку членом Запорізької Січи, у якій був кількома наворотами предсідником іскарбником, а теж був двома наворотами делегатом на Конвенції У. Н. Союзу. Покійний був релігійною людиною і жертволюбивою та завжди памятав за всі наші народні потреби. Брав участь у хорі, як теж грав часто в аматорських виставах. Не диво, що тішився загальною симпатією серед своїх односельчан, краянів, сусідів та взагалі наших громадян. Невилічима недуга загнала цю добру людину передчасно до гробу. Перед смертю, як я відвідував Покійного, то він просив не робити йому ніякої паради, як помре, а краще зробити якесь добре діло. Як його тіло лежало в погребовім заведенні то повно народу відвідало його, відчуваючи щиро втрату доброго громядянина. Так було й на похороні в церкві й на цвинтарі. Ховали Покійного о. П. Білон і о. В. Каськів. Покійного одні попрощали квітами, а другі замісць квітів зложили жертви. Зібрано $57 і вислано їх до Зл. У. А. Д. Комітету в Филаделфії, з чого призначено $29 на скитальців.

Жертвували: Гнат і А. Тепер $10; по $5: Я. Зарівна, М. Вецал, П. Гук, Р. Борис сусіди; по $2: К. Албрехт, А. Михайлюк, П. Кава, І. Кокольський, І. Околіта, Т. Лаба; по $1: о. П. Білон, К. Сулисла, П. Стойка, М. Глядик, Т. Паньків, М. Кінаш, Ф. Ґнецко, А. Королишин, К. Копернюк, Л. Ганчарик.

Петро Гук.

ДИВНІ НОВИНИ

Поетична справедливість.

У поліційнім суді в Бронксі під Ню Йорком станув декоратор вікон Алан Сіґол, обвинувачений за те, що курив на стації підземної залізниці. Приловлений полисменом Сіґел вияснював, що він саме укладав поему на честь поліції. Та це не врятувало його і Сіґел мусів станути перед суддею. Запитаний, чи признае себе винним, Сіґел відповів: „Винний, але з поясненням". Суддя Вилйем Клап зажадав пояснення. На це підсудний вирецитував пояснення віршом і прохав за звільнення. Суддя відхилився від стола, випростувався на своїм судейськім кріслі і зовсім поважно виголосив віршом присуд на два долари кари. Після такого поетичного присуду Сіґел зовсім прозаїчно витягнув два долари і заплатив кару.

ЖАРТИ

Кооперативне завіщання.

Старий айриш Пат набавився ревматизму при своїм будівлянім підприемстві і зрозумів, що прийшов час зробити послідню волю. Кличе адвоката і дае йому вказівки, як написати тестамент.

— Очевидно, що оцей старий дім записую моїй старій. Мій найстарший син мае дістати вози для розвожування будівельних приладів і ціле підприемство. Другий син, мае дістати $5,000 готівки, третій $3,000, а четвертий $1,000.

— Дуже добре, Пат, — каже адвокат — але ж ти не маєш готівки, наскільки я знаю, отже чому записуєш гроші для синів?

— Нехай самі собі зароблять при найстаршім сині, так як я заробляв при батькові, тоді дістануть все, що їм признаючую, — каже Пат.

Знак часу.

— Яка шкода, що тепер так мало два-доларових банкнотів!

— А нащо ж тобі їх потрібно?

— Та легко було б платити тепер. Бо от товар недавної вартости одного доляра, тепер коштуе два.

З одного — два.

Їхав молодий чоловік на ровері, а коли прийшлося під гору, він зліз і йшов пішки, тягнучи ще ровер. Всетаки він ішов так швидко, що дігнав фармерський віз з набором, тягнений ослом. Пішеходець завважав, як осел тягнув з цілої сили, та всетаки віз посувався дуже поволи під гору. Щоб помогти ослові, пішеходець підпихав віз одною рукою, а тягнув ровер другою. Коли вкінці віз опинився на вершку спадистої вулиці, селянин подякував гостеві ще й додав: „Бо то таки важко було б одному ослові витягнути оцей віз на гору".

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Бр. св. Юрія Повідомляе членів, що бори відбудуться в суботу, 21. грудня, в год. 8. ввечер, в домі Горожан 847 Н. Френклин вул. Просимо всіх членів прийти на бори, бо є багато справ до полагодження. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, дня 21. грудня, в 8. год. в вечер, в церковній ґалі св. Юрія під ч. 28 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — Михайло Ликтей, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — **Річні збори** Бр. Св. Арх. Михаїла, від. 350, відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. пополудні, в церковній ґалі на Ґрінвіч Евню. Просимо всіх членів і членкиць місцевих і позамісцевих прийти на ті збори і виелухати звіту уряду і контрольної комісії та вибрати уряд на 1947 рік. — Василь Карий, предс., Василь Блащук, касіер, Ілько Михайлишин, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — **Річні збори** Бр. Св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 22. грудня, зараз по Сл. Божій, в ґалі парохіяльній. Просимо всіх членів прийти хоч раз на рік, бо маємо багато важних справ до вирішення, як рівнож буде вибір уряду на наступний рік. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляе всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. точно, в ґалі парафіяльній під ч. 303 Гудсон вул. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є багато важних справ до вирішення. Читання статуту братського, вибір уряду на 1947 і інші справи відділові. Довгуючих членів взиваеться, щоб прийшли вирівнати свої довги до Бр. і У. Н. Союзу на цих зборах, бо в противнім разі будуть суспендовані без жадного оправдання. — Петро Паснак, пред., Теодор Шурґот, касієр, Андрій Іванів, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. Українського Нар. Союзу, від. 292, подае до відома усім своїм членам, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, в год. 2. попол., в ґалі Укр. Нар. Дому при 4655 Мартін вул. На ці збори взиваеться усіх членів масово прибути та виcлухати справоздання уряду,б уде вибір уряду на рік 1947 і багато інших справ, котрі мусять бути переведені тільки на річних зборах. Ми звичайно розсилаемо почтові картки, але часом не всі дістануть. Знаете, що тепер почта завалена всілякими посилками, тому всі приходім бодайр аз в рік, всіх радо витаем. — Іван Форись, предс., І. Андрусевич, касієр, Петро Кізел, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляе всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в середу, 25. грудня, в год. 7. в вечір, в ґалі церковній. Просимо всіх членів прийти на означений час і виcлухати звіту урядників за цілий рік і контрольорів. — За уряд: І. Климишин, предс., С. Новацький, кас., М. Куба, секр.

ТРОЙ, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 191, повідомляе членів, що **річні збори** відбудуться 22. грудня, в 2. год. пополудні, в Нар. Домі, 391 2. вул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде звіт за 11 місяців і вибір уряду на 1947 рік. — Уряд.

ФАРРЕЛ, ПА. — Бр. св. Петра й Павла, від. 285, повідомляе своїх членів, що **річні збори** відбудуться 22. грудня, в домі секретаря, 1016 Волнот ул. в годині 2.30 пополудні. просимо всіх прийти на збори, бо буде вибір секретаря. — Н. Найдушак, предс.; Ю. Любінецький, кас.; Н. Забич, секр.

НЮ БРІТАН, КОНН. — Бр. св. Петра й Павла, від. 254, повідомляе всіх членів і членкиць, що **річні збори** відбудуться в пятницю, 20. грудня, в одині 8. ввечір, в ґали парохіяльній, при Вінтер Стріт. Просимо явитися на ці збори, бо буде вибір уряду на наступний рік і інші важні справи до полагодження. Просимо довгуючих членів вирівнати свої місячні вкладки. — За уряд: А. Котик, гол.; М. Вовк, кас.; І. Козира, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Володимира Великого, від. 214, повідомляе своїх членів, що місячні і **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 3. пополудні, в Олекси Саси, 927 Вест 32 Плейс. Просимо членів явитися на означений час. бо е важні справи і буде вибір урядників на 1947 рік. — За уряд: О. Сава, предс.; І. Дорош, кас.; П. Червоняк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляе всіх своїх членів і членкиць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 1. пополудні, в ґали У. Н. Дому, при Мартін ул. Просимо прийти на ці збори, бо буде вибір уряду на наступний рік і звіт урядників за 1946 та інші справи. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — **Річні збори** Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 22. грудня, в год. 12. вполудне, в парохіяльній ґали при Кортез ул. і Оклей Булвард. Обовязком є всіх членів і членкиць бути приявними на річних зборах. — І. Меґас, придс.; П. Хомин, рек. секр.; І. Сливка, кас.; М. Батюк, фін. секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Відділ 467 повідомляе, що **річні збори** відбудуться 22. грудня зараз по Сл. Божій, в укр. правосл. церкві на Максоні. Прошу всіх членів прийти на збори і нових членів зі собою привести. На цих зборах буде вибір уряду на 1947 рік. — М. Гладьо, секр.

СЛИКВІЛ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 176, повідомляе своїх членів і членкиць., місцевих і позамісцевих, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. попол., в церковній ґали. Обовязком всіх членів е прийти на означений час, бо буде звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на наступний рік. — За уряд: І. Павлечко, предс.; Г. Лидів, секр.-кас.

ПІТСБУРҐ, ПА. — Повідомляемо всіх членів Тов. Роатинщина, від. 396, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. рудня, в год. 2:30 попол., в домі Федя Цюлюйи, 2328 — 2. Еве. Просимо прийти на означений час, бо буде звіт уряду за 1946 рік і вибір уряду на 1947 рік та інші справи, як позичка чл. на їх палисах і нові палиси для дітей. — І. Слободян, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. — **Річні збори** Тов. імґ Тараса Шевченка ,від. 384, відбудуться в неділю, 22. грудня, в год. 2. пополудні, в ґали церковній. Просимо всіх членів прийти і оглянути новокуплений аериканський прапор та порадитись коли його посвячувати. Будуть і інші справи, котрі рішаеться на річних зборах. — За уряд: І. Головатий, предс.; З. Судяк, кас.; М. Ленінський, секр.

НЮ КІНСІНҐТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296, повідомляе всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, в год. 2. пополудні, в Українськім Домі. Просимо всіх членів прийти хоч раз на рік на збори, бо буде звіт урядників і вибір уряду на 1947 рік та інші важні справи. — За уряд: І. Балабан, предс.; М. Земледух, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Бр. ім. А. Бончевського, від. 10, повідомляе всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться 22. грудня, зараз по Сл. Божій, в али церковній. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде вибір уряду. — За уряд: С. Глива, предс.; Г. Рубас, секр.

НОРТУМБЕЗЛЕНД, ПА. — Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляе всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. пополудні, в домі де звичайно. Просимо всіх членів прийти хоч раз на рік на збори. — А. Возний, секр.

АМҐІРСТ, МАСС. — Бр. ім Юрія Вашингтон, від. 199, повідомляе членів і членкиць, що **річні збори** відбудуться 22. грудня, в годині 7. ввечір, в домі касіера Г. Ковби, Нортгамптон Ровд. Обовязком е всіх місцевих і позамісцевих членів явитись на ці збори виcлухати звіту і вибрати уряд на 1947 рік. Просимо привести нових членів. Член, котрий опустить ці збори, буде покараний згідно зо статутом. — П. Доскоч, предс.; Г. Ковба, кас.; Г. Матурнак, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — **Річні збори** Тов. Любов. від. 370, відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. пополудні, в церковній ґалі, 127 Парк ул. Взиваемо всіх членів прийти на час. Довгуючі члени мають заплатити всі свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані.. На цих зборах буде вибір уряду на 1947 рік. — П. Воляник, предс.; В. Колісняк, кас.; М. Сампара, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. І. Франка, від. 83, повідомляе своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 1. пополудні, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо членів прийти на означену годину, бо це річні збори. Урядники дадуть звіт за 1946 рік. Контр. комісія дасть звіт з цілого року з діловодства і буде вибір урядників на 1947 рік. Хто з членів ще мае невписані діти до У. Н. Союзу, хач постараеться вписати їх на цих зборах. — За уряд: А. Вишиваний, предс.; О. Бабяк, кас.; С. Чорномаз, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — **Річні збори** Бр. св .О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 21. грудня, в год. 7:30 ввечір, в ґали У. Д. Г. Клюбу, 31-14 — 30 Евеня. Просимо всіх своїх місцивих і позамісцевих членів і членкиць хоч раз на рік прийти на збори, бо маемо багато важних справ до вирішення. Буде звіт урядників і контр. комісії та вибір урядників на 1947 рік. — За уряд: М. Ґалан, пр.; Г. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

ГАЗТФОРД, КОНН. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277, повідомляе всіх своїх членів і членкиць, що **річні збори** відбудудься в неділю, 22-го грудня, в год. 2. пополудні, в ґали церковній, 23 Волнот ул. Просимо членів прийти на ці збори і вислухати зічний звіт своїх урядників і буде вибір урядників на 1947 рік. Не явившийся на ці збори підлягае карі, яку члени наложать. — За уряд: В. Дерлиця, предс.; С. Федірко, кас.; П. Курко, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — **Річні збори** Тов. Запорозька Січ, від. 347, відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 1. пополдуні, в ґали де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ці збори конечно, бо буде звіт урядників з цілого року і контр. комісії за 6 місяців і буде вибір уряду на 1947 рік та інші важні справи. — С. Патен, предс.; М. Горінь, кас.; Г. Тимчій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляе всіх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в суботу, 21. грудня, в одині 8. ввечір, під ч. 28 Іст 7. вул., в церковній ґали. Кожний довгуючий член мае вирівнати свій довг. Просимо членів прийти на час, бо е важні справи до полагодження. — За уряд: С. Малярський, Т. Ніньовський.

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подае до відома всім місцевим і позамісцевим членам і членицям, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, точно в одині 4. пополудні, в ґали У. Н. Дому, 279 Кінгс Ґайтей Вест. Просимо членів хич раз на рік прийти на час, бо е важні справи до полагодження і буде вибір уряду на 1947 рік і звіт з фінансів. — За уряд: Ю. Гоголь, предс.; М. Сендзік, кас.; Н. Дудко, секр., P. O. Box 43, Southport, Conn.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться 22. грудня, точно в годині 3. пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде звіт уряду за 2-гий пів рік і контр. комісії та вибір уряду на 1947 рік. В цей день буде виступ до церкви з нагоди дня нашого патрона і буде панахида по померлих членах нашого Братства. — М. Вітів, предс.; М. Зельвак, секр.

ТОРОНТО, ОНТ. — Відділ 432 повідомляе всіх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 29. грудня, в годині 2. пополудні, в домі УНО, 783 Каледж улиця. Обовязком членів е бути на цих зборах і вирівнати всі залеглі вкладки. Хто цього не зробить, той буде суспендований. — В. Баґан, голова; В. Гірняк, секр.; П. Кінах, касієр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 304, повідомляе своїх членів, що на 1947 рік вибрано такий уряд: М. Завійський, предс.; П. Ґузій, заст.; І. Швець, кас.; Н. Гнатюк, заст.; Т. Жидзан, секр. Бр.; С. Ваврів, секр. Від.; І. Грицковян, заст.; І. Ґрубян, І. Поточак, контр. каси; М. Шафран, М. Жидзян, до хоругов; П. Цар, І. Коколюс, до хворих; М. Ґаравуз, полісман. Збори будут ьвідбуватися в першу неділю в місяці, в 2. годині, в ґали парохіяльній. — С. Ваврів, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Бр. св. Миколая, від. 293, відбуде свое річне засідання в неділю, 22. грудня, в годині 5. попол., в церковній салі, 256 — 19. вул. Буде звіт і вибір уряду. — І. Ластовецький, гол.; Анна Томашевська, кас.; Марія Демидчук, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Тов. ім. Ст. Мельничука, від. 331, повідомляе всіх своїх місцевих і позаісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. пополудні. Просимо членів явитись на означений час, бо буде цілорічний звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1947 рік. — М. Ключка, предс.; А. Матолич, кас.; А. Романюк, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 281, повідомляе всіх своїх членів і членкиць, що **річні збори** відбудуться в пятницю, 20. грудня, в год. 8. ввечір, в У. Н. Домі, 33-35 Вест 19. вул. Просимо прийти на означений час, бо буде звіт контр. комісії і вибір уряду на 1947 рік. — За уряд: І. Довгань, предс.; С. Кебало, кас.; Л. Бачинський, секр.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ПОШУКУЮТЬ

Пошукую своїх краянів з с. Надорожна, повіт Товмач: МИХАЙЛА МОРИКОТ (Семчишин), МИХАЙЛА КОВАЛЬЧУК Маринець), ВАСИЛЯ ФИДОРЧУК Савків), ІВАНА ЖУРАКОВСЬКИЙ, ОЛЕКСУ ВАВІЙ, Маю листи із краю. Голосіться на адресу:
ОЛЕКСА МОРИКОТ,
511 Fairchild St., Nanticoke, Pa.

Пошукую стрнечну сестру ЖОВНІРЧУК МАРІЯ, дочка ВАСИЛЯ з Буська (коло Львова). Мае бути в Арґентині, всі українські часописі проситься о передрук в Америці і Арґентині Його адреса:
JULIAN ZOWNIRCHUK,
I. D. P. Camp Munster
252 D. P. Assembly Centre
800 Control Unit
B. A. O. R. (Via Gr. Britain). Zone.

ТАРЗАН, ч. 1501. Многомовний слід.

Коли кінь Джени вернувся з порожним сідлом, зажурений малпочоловік негайно пігнав конем по знаним шляху.

Під старим деревом він найшов сліди недавньої боротьби.

Потім ще найшов капелюх Джени.

Та сморід з горила наповнив ніздря Тарзана і він зо страхом кинувся в погоню.